

הלוות ברכת הפרות טימן רב

ביאורים ותוספים

(32) ואך שלבי קמה שעורם כתב השו"ע ל�מן (ס"ד דד ס"א) שمبرכים עלוי 'שהכל' אף שהוא מזוק, כתב במשנ"ב שם (ס"ק ט) שכין שיש לו הנאה באכילה מברך עלוי אף שמזוק לו.

וחולח סוכרת שאוכל מאכל עם סוכר, דעת הגראי' קרליץ (חוט שני ברכות עמי קפוד) שمبرך עלוי בברכו הראיה, שאך שהוא מזוק לו מ"מ בשעת האכילה נהנה בדרך אכילה, ואינו כשם שאן נהנים נמנעו. ואך שלכואורה אין לברך עלוי מושום הוא עbor אסור שאוכל מחתמת שמקנן את עצמו, ואם כן המברך הוא בגין ברוך ברך נאץ ה', דעת הגראי' אלישיב (חשוק חמד ברכות לו, עמי רכה) שرك ברכה אהרונה אנו יכול לברך מטעם זה, אך ברכה ראשונה יברך, בין שחחתיבה קענה אינה מוסכנת, ואם כן עלוי לברך עליה.

ולגבי שמן זית המתוויז בזמנינו שמוציאים ממנו את החומריים המשוקים, דנו הפסוקים האם משתנה דין. דעת הגרא"ש ואונר (שער הברכה פ"ח הע' פח) שאך על פי כן נחשב כמייק לענן חיוב ברכה. וכן כתבת בשווית אויר לצין (ח'ב פ"יד תשובה א) שלמעשה אין נראת נשנתנו הטבעים בדין זה, ואך שנראה שאינו מזוק, אין זה ראייה, יותר כן שהוא מזוק באופן שאין ניכר, ולכן אין לברכ על שמן זית. ועל כל פנים הרוץ לשתויה, יברך ברכת 'שהכל', על דבר אחר, ופטור את השמן זית [ולעתה הקף החיים ס"ק מ] בלבדיו הכי יש לפטור שמן זית בברכת 'שהכל', על דבר אחר. משום שהרבמים סובר שمبرכיהם על שמן זית 'שהכל', והוסיף, שאם אי אפשר, יזרהר הברכהobil.

ולגבי שמן שומשומיים, כתוב הבחת יוסף (סוף סי' דד) בשם האבדורחים שمبرכיהם עלוי 'בורא פרי האדמה', והבן העור (סי' רח, ובמהדי מכון ירושלים סי' רה) תמה עלי, וכותב לברך 'שהכל', והביאו הברכת הבית (ש"ג סל'ה).

ואף שמנים העשויים משאר פירות [כגון שמן סוויה וכドו], כתוב הברכת הבית (שם) שנראה שمبرכיהם עליהם 'שהכל', והגרא"ש ואונר (שער הברכה פ"ג הע' 726) הסתפק בו, שיתכן שדים בכו שמן זית ואין לברך עליהם [אלא אם כן עירום בבריטים אחרים והם העיקר]. כיון שאין הדבר לשתויהם לבדם.

[משנ"ב ס"ק טט]
[אין צדקה לשלל קידוזה⁽³³⁾].

(33) אמנם, לנין מי שאוכל מעט פת למתקחריפות השיטה באופן שהפת טלה לשיטה, כתוב לעיל (ס"י קנה ס"ק י) שיש מחלוקת אם ציריך נטילת ידיים, על כן אם יש בפת פחות משיעור כזית, יש להקל שלא ליטול בשחאה טפלה, כיון שיש מקרים בכל אכילה פחות מכך שתאיין ציריך נטילת ידיים, אך אם הפת בשיעור כזית או בבריצה ייטול ידיים ולא יברך.

[ביהיל ד"ה ושאו]
[ויש לנו גם לטענה⁽²⁸⁾].

(28) ולגביה עגבנייה יורקות הכברשות בחומר, כתוב בשווית אויר לעין (ח'ב פ"יד תשובה ט) שכין שעונת המעשרות של עגבנייה הוא משתייחלו להתרdem, ומהמת שפק ברכות להקל, אין לברך על הפירות את ברכת הפרי עד שייגשו לעונת המעשרות, אין לברך על עגבנייה יורקות אלא 'שהכל'.

[משנ"ב ס"ק כט]

ויאנו מברך עליהם אלא 'בורא פרי הארץ', וכן הפקמתם הגאנ"א⁽²⁹⁾. ואם ברך 'בורא פרי הארץ', יצא בדיעבד [דרך החאים]⁽³⁰⁾.

(29) והחוויא (או"ח סי' לג ס"ק ג) צידר שכ' הגערניים שיש בהם לחות וראו למעטם מברכיהם עליהם 'בורא פרי הארץ' (שונה הלכות סי'ח).

(30) ובטעם הדבר, כתוב שם, משום שלרוב הפסוקים כך היא עיקר הברכה.

[משנ"ב ס"ק כה]

ויש מתקצרים, דאפסלו לרעה זו לא עדיפה גרעין בשקדים⁽³¹⁾. (31) והחוויא (או"ח סי' לג ס"ק ב) תירץ, שכין שרוב הגערניים חולכים לאבדור, אין הם נחשים פרי אף אם מתקדים, ורק אם הרבה הפרי עמדו למיותק מברכיהם עלוי 'בורא פרי הארץ', שנראה שאף לברכת 'בורא פרי האדמה' צריך שייהה ההורב עומד למיותק ולא לאיובו.

ולענן גרעיני דלעת [לבניים] או אבטחה קלויים, כתוב בשווית אויר לצין (ח'ב פ"יד תשובה י) שהגערניים המציגים בחנות ברכותם 'בורא פרי האדמה', כיון שהם באים מן מיחודה של דלעת ואבטחה שנזרע עבורה, ונעשה עיקר כפרי עצמו. אמנם אם הדבאי אוותם בבית מהדרלעת או מהאבתייה, ויבשו אותן במשם, נעשו גרעינים אלו כשר גרעיני הפירות שברכתם 'שהכל'. וכן הוו גרא"ש אלישיב (אשר האיש חי פליי אותן ח-ט) והגרא"ן קרליץ (חוט שני רבית עמי קנב).

וגערניים שחוריים [חמניות], כתוב בשווית אויר לצין (שם) שברכתם 'בורא פרי האדמה', ששונה דין שאר גרעיני הפירות שלא נטוו את האילן על דעת הגערניים, ולכן הגערניים נחשים טפלים לפחות, מוגדרני חמניות, שאין בדומה עמו פרי, אלא הגערניים הם העיקר. ואף שעיקר גידול החמניות הוא כדי להחטיא מותם שמן, מיום כיון שהשמן הירצא מהם הוא זיהה בעלמא ואין לו שם פרי, אין הגערניים טפלים אליו, ואין חשיבותו אלא במה שגדלים אותו לדבר שם פרי עלי, והיו גרעינים גערניים.

[משנ"ב ס"ק כט]

דשמן קבוע שהוא אין נאהנה מנגנו⁽³²⁾.

שער תושבה

וכי בא"ר שם מלשוני"ו". ע"ן בפ"ג אמורתו חלק א' ס' סה ובפרק מ"ש פונה: (1) בפה"ע. פון"א כלו' ס' גנ"ה פ"ל סע' סקן ל' סמ"ב שפברך בפה"א, וכ"כ בישוותם נשים אמורתו סין זה ודבקך בפה"א או שבל' ע"ש ע"ז י"ד א"ר:

(2) שהכל. אל' לר' רבי תחביר שפסק לדאם הם מוחקים בברוך בפה"ע כמו ברא פר' קצין שם דמיין פר', א"כ בשמשתון ע"י קארו נמי לרוך בפה"ע עמו בפי טקדים (3) בהר' בלהל'. ע"ן פ"ג עיריה ותבונתיהם של תלמידים, ע"ן קארו ר' קהב שבדבורי בلال' כה' וא' והמא רם לר' תלמידים, ע"ש, ע"ן ברא פר' מוש"ב בלבבך: (4) עקר. אם מוכחן פרושה וזה יכול רק מעת של לא' וינווקנו בגנוו בפדרך על השגן, והוא אם שיתהו עם שם מאור משקין לרופאה בגנוו שנ שבר או זיין בפה"ע אין לו לזרע ולזרע מומן לש"ס ברקה לבלה, מע"כ בקרים ומתקן פ"ג ערך. ברא פר' סמ"כ: (5) ערך. ברא פר' סמ"כ:

וברב' א. ע"ש ח' ב' סמ"כ:

שור הלכה

שער האניף

(כ) פשוט: (למ) אֶבְן־עַזּוֹר וִפְנֵי־מָאִיר וְשׁוֹא: (ככ) פְּרִישָׁה בְּצֻדָּת הַנְּשָׁא"א וְכֵן קַבְבֵּחַ בְּאַקְרָבָה עַזּוֹר, וּכֵן קַמְבֵּבָה גַּגְרָא"ב בְּפָרָק גַּגְרָלָה, וְכֵן
שְׂהָבָרִים מַאֲכָר מַרְכָּבָה שְׁמָן מַאֲרָב קַבְבִּירָה בְּקַרְבָּא לְעֵדוֹת הַרְשָׁא"א, כֵּן כְּבֵבָה בְּקַרְבָּה תְּמִימָה, וּדְלָא כְּפֵרָה קַדְשָׁ אֶלְיהָ וְרֵבָה בְּזָוָה, וְכֵן בְּפָנָה ר' עֲקָבָא אֶלְךָ
מַקְפָּקָה עַל דְּבָרָהָם וּבְעַגְלָהָן־אָפָרָם מַיְשָׁב דְּבָרָהָם קָצָה: (לט) קַיְנוּ אָפָלוּ דְּלַעַת הַנְּשָׁא"א לְלָא הוּא כְּפֵרָה, עַל־לְבִּינָה לְדוֹרָה מַתְּבִּיאָ גַּרְעִיןָ בְּעַרְלָה
מַרְקוּשָׁי תְּפֵלָה לְפָרָיָה; וּמַפְנִילָה עַבְנָגָנָה בְּלָא בְּכָל קַמְקָם קַמְאָה לְןָזָן דְּקַרְבָּן צָל הַעֲקָר וּפּוֹטָר קַשְׁפָל, וְכֵן מַצְאָתָי בְּסַפְרָ שְׂדֵי־חַדּוֹד בְּשָׁמָן אַיִּהוּ פּוֹסְקִים: (לט) פְּרִישָׁה
עַפְרִי תְּדֵשָׁה בְּגַעַן־עַזּוֹר וְעַזּוֹר־עַפְרִי: (לט) מַפְנִילָקְרָבָם אֶבְן־עַזּוֹר יְעוּד הַקְּרוּבָּים: (לט) שְׁעָרִירָה־שְׁוֹבָה וּבְגַעַן־עַפְרִיָּם. וּזְנָן שָׁם בְּגַעַן־חַדּוֹדִים שְׁקָבָב דְּקַרְבָּעָרָבָם בְּגַעַן
עַפְרִי קְרִיְּבָן קְרִיְּבָן אוֹזְרָא פָּר אַקְרָבָה, אַחֲרִי דְּגַדְעָה אַשְׁנָׁסָן קְרִיְּבָן דְּגַל גַּעֲנִין תְּחַזְקָה בְּזָוָה פָּרָק קְרִיְּבָן, מַפְלָא גָּם
בְּכָבְדָּוָר פְּרִי קְרִיְּבָן בְּזָוָה פָּר אַקְרָבָה, אַחֲרִי דְּגַדְעָה אַשְׁנָׁסָן קְרִיְּבָן דְּגַל שְׁעָרִירָה־בְּגַעַן, אַחֲרִי דְּרָעָן עַמְלָא בְּגַעַן
בְּזָוָה פָּר אַקְרָבָה, בְּזָוָה פְּרִי קְרִיְּבָן, וְזָוָה פְּרִי קְרִיְּבָן: (לט) זָוָה יְאִוָּתָה מַחְפָּרָה לְקַמְהָה וּבְזָוָה כְּבָאָר קְרִיְּבָן כְּבָאָר קְרִיְּבָן: (לט) זָוָה יְאִוָּתָה מַחְפָּרָה לְקַמְהָה וּבְזָוָה כְּבָאָר קְרִיְּבָן כְּבָאָר קְרִיְּבָן: (לט)
שְׁקָכָלָה, בְּזָה פְּלִיגִי עַלְיָן כְּפָזָה אַחֲרָיָה, וְזָה בְּזָה מַחְמִיד וְפְשָׁוֹת: (לט) בְּזָה אַקְרָבָה וְבְזָה בְּגַעַן־עַזּוֹר וְבְזָה בְּגַעַן־עַזּוֹר: (לט) בְּזָה אַקְרָבָה וְבְזָה בְּגַעַן־עַזּוֹר וְבְזָה בְּגַעַן־עַזּוֹר: (לט) בְּזָה אַקְרָבָה וְבְזָה בְּגַעַן־עַזּוֹר וְבְזָה בְּגַעַן־עַזּוֹר: (לט)

Tél (France) : 01 80 91 62 91

Tél (Israël) : +972 77466 03 32

contact@torah-box.com